

Na osnovu člana 22. Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH – prečišćeni tekst”, broj 2/10), Skupština Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, na __. redovnoj sjednici održanoj __. _____. godine, u s v a j a

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UDRUŽENJIMA I FONDACIJAMA BRČKO DISTRIKTA

Član 1.

U Zakonu o udruženjima i fondacijama Brčko distrikta („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 12/02 i 19/07) iza člana 3. dodaje se novi član 3a. koji glasi:

„Član 3a.

1. Udruženje i fondacija koje je upisano u registar udruženja i fondacija u Bosni i Hercegovini može provoditi projekte u oblastima od javnog interesa koji se finansiraju iz budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u skladu s programom Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

2. Pod projektima u oblastima od javnog interesa iz stava 1. ovog člana naročito se smatraju projekti u oblasti socijalne zaštite, zaštite lica s invaliditetom, društvene brige o djeci i mladima, pomoći starima, zdravstvene zaštite, zaštite i promovisanja ljudskih i manjinskih prava, suzbijanja diskriminacije, nasilja u porodici i maloljetničkog nasilja, borbe protiv zavisnosti, volonterstva, socijalnog preduzetništva, obrazovanja, nauke, kulture, umjetnosti, informisanja, amaterskog sporta, zaštite životne sredine, održivog razvoja, zaštite životinja, zaštite potrošača, borbe protiv korupcije, promovisanja evropskih integracija, zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, kao i humanitarni i drugi projekti kojima udruženje i fondacija isključivo i neposredno ostvaruje javni interes.

3. Kriteriji i postupak dodjele sredstava za finansiranje i sufinansiranje projekata udruženja i fondacija bliže se uređuju podzakonskim aktom.“

Član 2.

U članu 7. stav 4. mijenja se i glasi:

„4. Naziv registrovanog udruženja ili fondacije može biti na latiničnom ili ćiriličnom pismu, a upisuje se u Registar na jednom od tri službena jezika koji su u upotrebi u Bosni i Hercegovini, osim ako je naziv udruženja ili fondacije na mrtvom jeziku ili stranom jeziku, ili sadrži pojedine strane riječi”.

Član 3.

Član 14. mijenja se i glasi:

„Član 14.

1. Udruženje mora imati skupštinu i lice ovlašteno za zastupanje.
2. Statutom udruženja može se propisati da udruženje ima i upravni odbor.”

Član 4.

U članu 16. stav 1. tačka c) mijenja se i glasi:

„c) imenovanje i razrješenje dužnosti osobe ovlaštene za zastupanje, ukoliko statutom nije drugačije uređeno, i članova upravnog odbora, ukoliko je statutom predviđen upravni organ kao organ udruženja”.

Član 5.

U članu 20. stav 1. tačka d) mijenja se i glasi:

„d) Izvod o novčanim iznosima ili drugoj početnoj imovini fondacije, koja ne može biti manja od 2.000,00 KM”.

Član 6.

U Zakonu o udruženjima i fondacijama mijenja se naziv poglavlja I.7. tako da sada glasi:

„I.7. NADZOR NAD PROVOĐENJEM ZAKONA I ZAKONITOŠĆU RADA UDRUŽENJA I FONDACIJA KOJIMA JE POVJERENO OBAVLJANJE JAVNIH OVLAŠTENJA”

Član 7.

Iza člana 44. dodaje se novi član 44a. koji glasi:

„Član 44a.

Nadzor nad provođenjem ovog zakona vrši Vlada Brčko distrikta BiH – Odjeljenje za stručne i administrativne poslove – Pododjeljenje za podršku mjesnim zajednicama, udruženjima građana i nevladinim organizacijama.“

Član 8.

U članu 45. stav 1. tačka „a)” se briše.

U stavu 1. dosadašnje tačke b), c), d), e), f) i g) postaju tačke a), b), c), d), e) i f).

Član 9.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog (8) dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
Esed Kadrić

OBRAZLOŽENJE

PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udruženjima i fondacijama Brčko distrikta sadržan je u članu 22. Statuta Brčko distrikta BiH – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH”, broj 2/10).

RAZLOZI ZA DONOŠENJE PROPISA

Kao što se navodi u Smjernicama za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udruženjima i fondacijama Brčko distrikta, broj: 02-1145SB-0003/17 od 26. 12. 2017. godine, u toku je izrada nove *Odluke o budžetskom finansiranju i sufinansiranju programa i projekata udruženja i fondacija u Brčko distriktu BiH* (Odluka), na osnovu Odluke Vlade Brčko distrikta BiH o usvajanju smjernica za izradu Odluke broj: 01.11-1161DS-07/17 od 11. 1. 2017. godine. Prednacrt Odluke propisuje za sva odjeljenja Vlade jednoobrazne uslove i postupak finansiranja i sufinansiranja projekata udruženja i fondacija u oblastima od javnog interesa. Međutim, s obzirom da se oblasti od javnog interesa ne mogu urediti podzakonskim aktom te da se javni interes utvrđuje samo zakonom, nužne su izmjene Zakona o udruženjima i fondacijama Brčko distrikta, kako bi se definisale oblasti od javnog interesa u kojima se mogu finansirati i sufinansirati projekti udruženja i fondacija.

Pored toga, ekspertska analiza Zakona o udruženjima i fondacijama Brčko distrikta („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 12/02 i 19/07) koja je urađena u okviru CBGI projekta Evropske unije: „Jačanje kapaciteta vladinih institucija za učešće u političkom dijalogu s civilnim društvom”, ukazuje da Zakon o udruženjima i fondacijama (u daljnjem tekstu: Zakon) nije u potpunosti usklađen s odredbama Evropske konvencije o ljudskim pravima Vijeća Evrope (u daljnjem tekstu: Konvencija). U skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, Konvencija se direktno primjenjuje u Bosni i Hercegovini. Ovo se odnosi na član 7. stav 4. Zakona, koji propisuje da: „naziv registrovanog udruženja ili fondacije mora biti na tri službena jezika koji su u upotrebi u Bosni i Hercegovini”. Ova odredba je protivna članu 11. Konvencije, zato što udruženja i fondacije izjednačava s javnim ustanovama, uprkos činjenici da su udruženja i fondacije privatno-pravna lica. U skladu s praksom Evropskog suda za ljudska prava u vezi s tumačenjem člana 11. Konvencije, kojim se garantuje sloboda udruživanja i mirnog okupljanja, udruženja su slobodna da samostalno određuju pismo, odnosno jezik, na kojem će isticati svoj naziv u pravnom prometu. Svako ograničenje u pogledu korištenja jezika mora biti: a) propisano zakonom; b) služiti legitimnom cilju; c) proporcionalno legitimnom cilju kojem služi. Kako ukazuje CBGI analiza, član 7. Zakona ne ispunjava ove uslove. Iz istih razloga, odredbe člana 7. Zakona nisu u skladu s članom 12. Povelje Evropske unije o osnovnim pravima.

CBGI analiza također ukazuje da Zakon sadrži niz pravnih praznina koje je potrebno urediti. Ovo se odnosi na član 14. (obavezni organi udruženja i fondacije); član 16. (nadležnosti skupštine udruženja); član 20. (obavezan sadržaj osnivačkog akta fondacije); i poglavlje 1.7. (opći nadzor nad djelovanjem udruženja i fondacija). Analiza ukazuje i na nomotehničke manjkavosti u Zakonu, koje otežavaju njegovu konzistentnu i pravičnu primjenu, jer propisuju prekršajne sankcije za povredu dispozitivne zakonske odredbe (član 45.).

USKLAĐENOST PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM EU

Evropska unija (EU) je potpisnica Evropske konvencije o ljudskim pravima Vijeća Evrope, kao i sve zemlje članice EU. Stoga su izmjene i dopune Zakona usklađene s pravnom stečevinom EU, odnosno članom 11. Evropske konvencije o ljudskim pravima kojom se garantuje sloboda udruživanja. Dodatno, izmjene i dopune Zakona su usklađene s članom 12. Povelje Evropske unije o ljudskim pravima (2000/C 364/01), kojim se također garantuje sloboda udruživanja.

OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH RJEŠENJA

Definisanje oblasti od javnog interesa je nužno da bi se stvorile pravne pretpostavke za donošenje podzakonskog akta kojim će se za sva odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH na jednoobrazan način urediti pitanje finansiranja i sufinansiranja projekata udruženja i fondacija u oblastima od javnog interesa. Definicija oblasti od javnog interesa u Zakonu usklađena je s definicijom oblasti od javnog interesa u Zakonu o udruženjima i fondacijama Bosne i Hercegovine. Zakon predviđa da se i druge oblasti posebnim zakonom mogu proglasiti oblastima od javnog interesa.

Pored toga, Zakonom se precizira na kojem jeziku udruženje može imati svoj naziv, a na kojim službenim jezicima se naziv udruženja upisuje u registar. Zakonom se također precizira koji su obavezni organi udruženja (skupština i lice ovlašteno na zastupanje), nadležnosti skupštine i obavezan sadržaj osnivačkog akta, s obzirom na uočene pravne praznine kada je riječ o regulisanju ovih pitanja. Konačno, Zakonom se stavlja van snage odredba koja je propisivala prekršajne sankcije za povredu dispozitivnih odredbi u Zakonu, imajući u vidu da se prekršajne sankcije mogu propisati samo za povredu imperativnih zakonskih odredbi.

ANALIZA EFEKATA PROPISA

Propis će imati prevashodno uticaja na udruženja i fondacije koje djeluju u oblastima od javnog interesa, a koji žele konkurisati za dodjelu budžetskih sredstava za realizaciju svojih projekata u tim oblastima. U odnosu na postojeće procedure za dodjelu ovih sredstava, Zakon ne nameće nikakve dodatne troškove udruženjima i fondacijama, ali ove procedure čini transparentnijim. Zakon nema nikakvih negativnih ekonomskih ili drugih efekata na njegove primarne adresate, građane i privredu. Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udruženjima i fondacijama Brčko distrikta BiH postavljen je na web stranicu Vlade Brčko distrikta BiH: www.bdcentral.net, dana 10. 4. 2018. godine, s pozivom zainteresovanoj javnosti da u roku od 30 dana, odnosno do 10. 5. 2018. godine dostavi pisane komentare na naznačenu e-mail adresu. Također, dana 10. 4. 2018. godine upućen je poziv i svim institucijama i odjeljenjima u Vladi Brčko distrikta BiH za dostavu komentara na prednacrt Zakona. Svi dostavljeni komentari su uzeti u obzir i implementirani u Nacrt Zakona.

PROVEDBENI MEHANIZAM I NAČIN OSIGURANJA POŠTOVANJA PROPISA

Odjeljenje za stručne i administrativne poslove Vlade Brčko distrikta BiH – Pododjeljenje za podršku mjesnim zajednicama, udruženjima građana i nevladinim organizacijama, u skladu sa svojim općim nadležnostima, prati primjenu Zakona i predlaže Vladi mjere koje će osigurati njegovu jednoobraznu primjenu. Primjena se može manifestovati u donošenju podzakonskih akata koji će na jedan detaljniji način regulisati način primjene Zakona, ali i kroz imenovanje različitih komisija čiji bi članovi bili zaduženi za praćenje pojedinih segmenata provođenja i poštovanja odredbi ovog zakona. Također, kao vid kontrole primjene odredbi Zakona je i Osnovni sud Brčko distrikta BiH, koji će kroz postupak registracije pravnih subjekata vršiti kontrolu dokumentacije koja se dostavlja u postupku registracije, te samim tim i poštovanje odredbi ovog zakona.

PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE PROPISA

Sredstva za primjenu Zakona osigurana su u Budžetu Brčko distrikta BiH za 2018. godinu.

OPĆI INTERES ZBOG KOJEG SE PREDLAŽE POVRATNO DJELOVANJE

Zakon ne sadrži odredbe s povratnim djelovanjem.

RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Ne traži se donošenje Zakona po hitnom postupku.

RAZLOZI ZBOG KOJIH SE TRAŽI DA ZAKON STUPI NA SNAGU PRIJE OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU BRČKO DISTRIKTA BiH“

Ne traži se da Zakon stupi na snagu prije osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“.

STATUTARNI I PRAVNI OSNOV ZA UVOĐENJE PROPISA

Kao što je već navedeno u uvodnom dijelu obrazloženja član 22. Statuta Brčko distrikta BiH predstavlja osnov za uvođenje ovog propisa i regulisanje ove materije je neophodno s obzirom da ona predstavlja sastavni dio opće politike Brčko distrikta BiH.

ANALIZA SADAŠNJEG STANJA

Prema izvodu iz Registra Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko distrikt) u Registar udruženja i fondacija koji vodi Osnovni sud Brčko distrikta BiH upisano je ukupno 591 udruženja i fondacija (organizacija civilnog društva). Ovi podaci indiciraju da postoji značajan organizovani socijalni kapital u Brčko distriktu BiH, čiji potencijal tek treba da se u punoj mjeri realizuje. Udruženja i fondacije su već prepoznate u Brčko distriktu BiH kao primarni nosioci i organizatori volonterskih aktivnosti. U Distriktu djeluje „Lokalni volonterski servis“, koji je osnovan na inicijativu „Omladinskog komunikativnog centra“ iz Banje Luke (OKC), koji vodi udruženje „Proni“ sa sjedištem u Brčkom, i koje u svojim volonterskim aktivnostima stalno angažuje preko 90 volontera. Istraživanje „Prosocijalna dimenzija volontiranja u Bosni i Hercegovini“ iz 2011. godine, koje je proveo OKC, ukazuje na pozitivne efekte volontiranja kako na razvoj ličnosti, tako i na unapređenje cjeloživotnog učenja, kao preduslova konkurentnosti na tržištu rada, socijalne kohezije i društvene solidarnosti.

PROBLEMI KOJE PROPIS TREBA DA RIJEŠI

Kao što je već navedeno u dijelu obrazloženja koji se odnosi na razloge za donošenje propisa potrebno je izmjenama i dopunama postojećeg zakona definisati oblasti od javnog interesa u kojima se mogu finansirati i sufinansirati projekti udruženja i fondacija, zatim postojeći zakon nije u potpunosti usklađen s odredbama Evropske konvencije o ljudskim pravima Vijeća Evrope. Također, postoje određeni segmenti koje je potrebno urediti, a koji se tiču obaveznih organa udruženja i fondacije, nadležnosti skupštine udruženja, obaveznog sadržaja osnivačkog akta fondacije, kao i općeg nadzora nad djelovanjem udruženja i fondacija.

CILJEVI KOJI SE POSTIŽU PROPISOM

Cilj propisa jeste da se: zakonski definišu oblasti od javnog interesa u kojima se mogu finansirati i sufinansirati projekti udruženja i fondacija; da se odredbe Zakona usklade s Konvencijom; da se urede pravne praznine u Zakonu i da se otklone nomotehničke manjkavosti koje otežavaju pravičnu i konzistentnu primjenu Zakona. Time će se stvoriti nužne pravne prepreke za donošenje podzakonskog akta kojim će se za sva odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH na jednoobrazan način urediti pitanje finansiranja i sufinansiranja projekata udruženja i fondacija u oblastima od javnog interesa, i unaprijediti pravni okvir za osnivanje i djelovanje udruženja i fondacija.

RAZMATRANJE MOGUĆNOSTI DA SE PROBLEM RIJEŠI I BEZ DONOŠENJA PROPISA

Imajući u vidu da se oblasti od javnog interesa u kojima se mogu finansirati i sufinansirati projekti udruženja i fondacije mogu urediti samo zakonom, nužno je pristupiti izmjenama i dopunama Zakona.

ZAŠTO JE DONOŠENJE PROPISA NAJBOLJI NAČIN ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA

Iz prethodno navedenih razloga, izmjene i dopune Zakona najpogodniji su način za rješavanje definisanog problema jer se postojeće nedoumice i praznine ne mogu riješiti podzakonskim aktima.

VRIJEDNOSTI KOJIMA SE OBRAĐIVAČ VODIO

U izradi propisa vodilo se računa o međunarodno-pravnim standardima u oblasti slobode udruživanja i dobroj uporednoj praksi.

VJEROVATNOĆA BUDŽETSKIH PRIHODA OD UVOĐENJA PROPISA

Predmetni zakon u tom smislu nema budžetske implikacije.